

V Podhalańska Wystawa Zwierząt Hodowlanych

Ludźmierz, 9–10 lipca 2016

Corocznie na terenie całego kraju organizowane jest około 25 wystaw i pokazów zwierząt hodowlanych – krajowych i regionalnych, dając możliwość szerokiej publiczności bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami, a ich hodowcom – spotkania z konsumentami, przedstawicielami organizacji hodowlanych, naukowych, a także z władzami samorządowymi, organizacjami obsługującymi rolników i świadczącymi różne usługi doradczo-szkoleniowe.

W dniach 9–10 lipca 2016 r. po raz kolejny odbyła się Wystawa w Ludźmierzu – najstarszej wsi na Podhalu u podnóża Tatr. Organizatorami Wystawy byli: Jan Smarduch – wójt gminy Nowy Targ, Krzysztof Faber – starosta powiatu nowotarskiego, Zbigniew Młyński – prezes Małopolskiego Związku Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Krakowie, Wojciech Ścisłowicz – prezes Stowarzyszenia Pro Nati. Współorganizatorami byli m.in.: Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka – Przedstawicielstwo i Biuro w Krakowie z siedzibą w Zabierzowie, Gminy Szaflary i Czarny Dunajec, Spółdzielnia Mleczarska „Mlekovita”, Krajowy Związek Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego w Jodłowniku, Okręgowy Związek Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu,

Małopolski Związek Hodowców Koni w Krakowie, Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach k. Krakowa, Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie-Balicach, Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Galicyjski Związek Hodowców i Producentów Bydła, Polski Związek Hodowców Gołębi w Waksmundzie, Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Królików Rasowych i Drobiu Ozdobnego oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Patronat honorowy sprawowali: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Marszałek województwa małopolskiego. Patronat medialny zapewnili TVP3 Kraków, podhale24pl, „Tygodnik Podhalański”, Radio Alex, Podhale Region i 24tp.pl. Opiekę weterynaryjną nad zwierzętami sprawował lek. wet. J. Baraniak z gabinetu weterynaryjnego w Nowym Targu, a komisarzem Wystawy był prof. Jan Trela z Instytutu Zootechniki w Balicach.

Na Wystawie prezentowano: bydło, owce i kozy, konie, króliki i gołębie oraz drób ozdobny. Ocena zwierząt prowadziły specjalistyczne komisje.

V Regionalna Wystawa Bydła

Na terenie woj. małopolskiego jest około 105 tys. krów, w tym kontrolą użytkowości mlecznej objęte jest 11 141 sztuk (dane za 2015 r.) w 704 oborach o średniej obsadzie 16 krów w oborze. Średnia wydajność od krowy objętej kontrolą użytkowości mlecznej wynosiła w 2015 r. w województwie małopolskim 5782 kg mleka o zawartości tłuszczu 4,07% i białka 3,30%.

Wydajność w poszczególnych rasach

Rasa	Liczba sztuk	Kg mleka	% tłuszczu	% białka
Polska holsztyńsko-fryzyjska odmiany czarno-białej (HO)	3923	7772	3,97	3,31
Polska holsztyńsko-fryzyjska odmiany czerwono-białej (RW)	1460	6000	4,16	3,31
Simentalska (SM)	242	5259	4,03	3,29
Polska czerwona (RP)*	1926	3805	4,29	3,32
Polska czarno-biała (ZB) *	138	4800	4,16	3,21
Polska czerwono-biała (ZR) *	2835	4271	4,07	3,20
Montbeliarde (MO)	19	5500	3,86	3,35
Jersey (JE)	14	4913	4,73	3,59
Mieszance	580	6186	4,14	3,34
Inne	4	4891	3,89	3,23

*Ponad 90% krów w tych rasach jest objętych programami ochrony zasobów genetycznych.

Dla przypomnienia, krajowa populacja bydła wynosiła (grudzień 2015) 4 641 000 sztuk, w tym 2 250 000 krów mlecznych oraz około 130 000 krów mięsnych i tzw. „mamek” dających mleko tylko na wyżywienie i odchów potomstwa. Kontrolą użytkowości mlecznej było objęte w kraju 753 613 krów w 20 969 oborach o średniej obsadzie 36 sztuk w oborze. Średnia wydajność od krowy objętej oceną wynosiła 7771 kg mleka o zawartości 4,09% tłuszczu i 3,36% białka.

Regionalna Wystawa Bydła zgromadziła bardzo liczną publiczność, wśród której byli m.in. jej organizatorzy, posłowie i senatorowie, pracownicy urzędów wojewódzkiego i marszałkowskiego, okręgowych spółdzielni mleczarskich, doradcy rolni, prezesi Związków Hodowców Bydła: polskiego czerwonego – Waclaw Drożdż, simentalskiego – Edgar Beneš, Podkarpackiego Związku Hodowców Bydła Mlecznego – Janusz Czubski. Szczególnie liczną grupę stanowili pracownicy PFHBiPM z wiceprezydentem Sylwestrem Mierzejewskim i zastępcą dyrektora Biura Federacji Mieczysławem Klupczyńskim. Sprawnie działała grupa pracowników Federacji odpowiedzialnych za organizację Wystawy bydła, m.in. Wojciech Rasiński, Piotr Kowol i Paweł Ruchała, a także zespół Pań z Biura Federacji w Zabierzowie. Byli obecni także dyrektorzy Instytutu Zootechniki PIB: prof. Eugeniusz Herbut i prof. Robert Eckert wraz ze współpracownikami: prof. Piotrem Wójcikiem i dr Anną Majewską. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie reprezentowali prof. Czesław Klocek i prof. Jan Szarek.

Po krótkim powitaniu zebranej wokół ringu publiczności i hodowców przez wójta gminy Nowy Targ Jana Smarducha i starostę Krzysztofa Fabera otwarcia Wystawy dokonali wiceprezydent Sylwester Mierzejewski i prezes MZHBiPM Zbigniew Młyński. Wszyscy zabierający głos życzyli sukcesów hodowcom i dziękowali im za trud pracy na rzecz hodowli bydła.

Wszystkie zwierzęta przedstawionych ras bydła były oceniane przez Komisję w składzie: Krzysztof Gałązka – główny sędzia, selekcjoner bydła mlecznego w PFHBiPM oraz Wiesław Iwulski – asystent sędziego, znany hodowca bydła z Ludźmierza.

Wyniki oceny

Komisja dokonała oceny 57 sztuk bydła w następujących kategoriach:

- W grupie jałówek cielnych rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej (11 szt.) czempionem została **Luna**, hod. Pawła Buły z Morawczyny, a wiceczempionem **Malta**, hod. P. Siwka z Sobieszków.
- W grupie pierwiastek rasy PHF odm. cb (7 szt.) na czempiona wybrano krowę **Mirthe 4**, hod. ZD IZ PIB Sp. z o.o. Rudawa, gospodarstwo Kobyłany, a na wiceczempiona krowę **Borówka**, hod. P. Siwka z Sobieszków.
- Spośród krów rasy PHF odm. cb w II laktacji (7 szt.) czempionem została **Laska**, hod. ZSRCKU Czernichów, a wiceczempionem **Ada III** z ZD IZ PIB Sp. z o.o. Rudawa, gospodarstwo Kobyłany.

- W grupie krów rasy PHF odm. cb w III laktacji i starszych (6 szt.) na czempiona wybrano krowę **Warta**, hod. S. Zająca z Działu, a na wiceczempiona krowę **Jorka**, hod. W. Topolskiego z Jadowników.
- Spośród krów rasy PHF odm. czb (9 szt.) czempionem została **Tania**, hod. S. Zająca z Działu, a wiceczempionem **Łezka**, hod. P. Buły z Morawczyny.
- W grupie krów rasy polskiej czerwonej z programu doskonalenia przy użyciu buhajów europejskich czerwonych (6 szt.) na czempiona wybrano krowę **Biza**, hod. J. Solarczyka z Wróblówki, a na wiceczempiona krowę **Winocha**, hod. W. Łukasza z Krempachów.
- Spośród krów rasy polskiej czerwono-białej, objętej programem ochrony zasobów genetycznych (11 szt.) czempionatem uhonorowano krowę **Buba**, hod. S. Lichosyta z Jabłonki, a wiceczempionatem krowę **Leba**, hod. M. Myrdy z Załucznego.

Wszystkie oceniane krowy zostały zakwalifikowane według kryteriów Regulaminu Oceny Bydła Mlecznego do I kategorii. Spośród wszystkich czempionów wybrano najładniejsze pod względem budowy i wyglądu zwierzę – su-

per czempiona Wystawy Bydła. Tytuł ten przypadł krowie rasy polskiej holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czarno-białej **Warta PL00530 6519 454**, ur. 1.08.2010 r. po ojcu Makler PL005047827993, o maks. wydajności 9077 kg mleka, 3,92% tłuszczu i 3,04% białka, hodowli Stanisława Zająca z Działu, u którego średnia wydajność w oborze wynosi 7199 kg mleka o zawartości tłuszczu 3,94% i białka 3,39%.

Za najładniejszą w grupie krów objętych programem ochrony zasobów genetycznych uznano krowę **Buba P1005234228886** z hodowli Stefana Lichosyta z Jabłonki, którego uhonorował specjalnym dyplomem i pucharem dyrektor Instytutu Zootechniki PIB jako koordynator programów ochrony zwierząt gospodarskich.

Po zakończeniu oceny i prezentacji nagrodzonych czempionów odbył się pokaz cieliczek hodowlanych, oprowadzanych przez „młodych hodowców”, prezentujących się pięknie w strojach ludowych.

Pokaz ten wzbudził bardzo duże zainteresowanie wśród zwiedzających, a szczególnie wśród dzieci. Organizowany był przez Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem Sp. z o.o. Po prezentacji „młodzi hodowcy” zostali nagrodzeni gromkimi brawami od publiczności oraz dyplomami i nagrodami rzeczowymi od sponsorów, którym bardzo serdecznie dziękujemy.

Regionalna Wystawa Owiec

Organizatorem tej części Wystawy był Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu, który jest dobrowolną, niezależną, samorządową, społeczno-zawodową organizacją hodowców i producentów owiec i kóz. Działalność Związku skupia się na zagadnieniach organizacji i prowadzeniu pracy hodowlanej, oceny użytkowej, ksiąg i dokumentacji hodowlanej. Związek prowadzi także działalność gospodarczą w zakresie eksportu jagniąt rzeźnych (w ostatnim roku – 2016 wyeksportowano 12 412 sztuk jagniąt o łącznej wadze 18 136 kg za kwotę 1 846 956 zł). Na terenie działania Związku oceną użytkowości objęte są następujące rasy owiec:

- polska owca górską – 2526 szt. w 38 stadach;

• czarnogłówka – 393 szt. w 2 stadach; oraz rasy rodzime objęte programami ochrony zasobów genetycznych:

- cakiel podhalański – 8557 szt. w 118 stadach;
- polska owca górską odmiany barwnej – 2011 szt. w 34 stadach;
- polska owca pogórza – 651 szt. w 11 stadach;
- olkuska – 789 szt. w 31 stadach;
- wrzosówka – 464 szt. w 5 stadach;
- świniarka – 417 szt. w 6 stadach;
- czarnogłówka – 1514 sztuk w 24 stadach.

Ocenę owiec przeprowadziła komisja w składzie: Jan Janczy i Dorota Kuliś. W wyniku oceny w poszczególnych rasach wszystkie

prezentowane sztuki uzyskały I. lokaty, a najbardziej tytuły czempionów i wiceczempionów. W poszczególnych rasach tytuł czempiona uzyskały następujące zwierzęta:

cakiel podhalański

- tryki – nr kat. 10 z owczarni S. Pawlikowskiego z Bańskiej Niżnej,
- maciorki – nr kat. 5 z owczarni S. Barnasia z Czerwiennego;

polska owca górską

- tryki – nr kat. 23 z owczarni J. Hodorowicza z Gronia,
- maciorka – nr kat. 20 z owczarni A. Bartol z Czerwiennego;

polska owca górską odmiany barwnej

- tryki – nr kat. 28 z owczarni J. Kuczaja z Łętowej,
- maciorka – nr kat. 36 z owczarni T. Pędzimąż z Chabówki;

polska owca pogorza

- tryki – nr kat. 41 z owczarni L. Frączka z Przyszowej,

- maciorka – nr kat. 43 z tej samej owczarni;

owca olkuska

- tryki – nr kat. 47 z owczarni T. Korczyńskiego z Imbramowic,

- maciorka – nr kat. 50 z tej samej owczarni;

czarnogłówka

- tryki – nr kat. 55 z owczarni M. Jarosz z Łętowej,

- maciorka – nr katalogowy 59 z tej samej owczarni;

wrzosówka

- tryki – nr kat. 63 z hodowli IZ PIB w Balicach, owczarnia Aleksandrowice,

- maciorka – nr kat. 64 z tej samej owczarni.

Komisja oceniła 50 szt. owiec, stwierdzając ich wysoką wartość genetyczną, zgodność ze wzorcem rasowym oraz bardzo dobre przygotowanie do pokazu.

Regionalna Wystawa Królików

Organizatorem Wystawy królików było Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie. Prezentowane króliki pochodziły od hodowców z trzech województw: małopolskiego, podkarpackiego i śląskiego. Komisja w składzie: dr Grzegorz Otulakowski i mgr Łukasz Baran oceniła 41 królików następujących ras: belgijski olbrzym biały – belgijski olbrzym szary – olbrzym srokacz – francuski baran szary – nowozelandzki biały – kalifornijski – burgundzki – szynszyl wielki – nowozelandzki czerwony – francuski srebrzysty – wiedeński niebieski – wiedeński szary – podpalany czarny.

Ta część Wystawy cieszyła się dużym uznaniem i zainteresowaniem zwiedzających, gdyż chów i hodowla królików w dalszym ciągu są prowadzone głównie przez rolników posiadających małe gospodarstwa. Od dwóch lat na pokazach w Szczyrzycu i Ludźmierzu prezentują swoje zwierzęta, króliki i ptaki hodowcy stowarzyszeni w organizacji pozarządowej pod nazwą Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Królików Rasowych i Drobiu Ozdobnego z siedzibą w Wiśniowej, powiat myślenicki. W cieniu dużego namiotu wystawili 20 ras królików oraz

wiele małych, średnich i dużych, szarych i kolorowych ptaków należących do różnych gatunków i ras czy odmian drobiu. Z boku, w cichym „kąciku” znajdowało się stanowisko z gołębiemi różnych ras, które cieszyły się dużym zainteresowaniem zwiedzających. Można je było oglądać, a także kupić na miejscu lub zamówić te piękne ptaki tak bliskie wielu osobom.

W godzinach popołudniowych wręczono dyplomy za uczestnictwo w Wystawie, a następnie rozpoczął się „Wieczór Hodowcy” – uczestników wystawy, zaproszonych gości, rolników oraz organizatorów. W tle miło przygrywała muzyka do słuchania i do tańca.

Drugi dzień imprezy poświęcony był wręczaniu nagród i realizacji różnych przedsięwzięć związanych z rozrywką i zabawą.

Po uroczystej mszy świętej w Sanktuarium Matki Boskiej Ludźmierskiej nastąpiło uroczyste otwarcie V Podhalańskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych z udziałem licznie zgromadzonych hodowców, rolników, publiczności oraz zaproszonych gości i organizatorów. Następnie wręczono hodowcom nagrody rzeczowe ufundowane przez liczne grono sponso-

rów. W międzyczasie odbywały się: konkurs wiedzy rolniczej, pokaz wyrobu oscypka, pokaz zaprzęgów regionalnych. Szczególne zainteresowanie budził pokaz nagrodzonych zwierząt na ringu i pod namiotami.

Serdeczne podziękowania należą się wystawcom, którzy w swoich namiotach i na stoiskach prezentowali usługi dla rolnictwa i hodowli zwierząt, serwowali potrawy regionalne, a także brali czynny udział w promocji różnych potraw z mięsa wołowego na Pikniku Wołowym. W godzinach wieczornych odbywały się występy zespołów muzycznych i wokalistów.

Podsumowując całość Wystawy, należy podkreślić wysoki poziom organizacyjny, wła-

ściwy wybór zwierząt, dużą ilość wystawców i różnych innych organizacji rolniczych. Wszystkim fundatorom oraz Funduszom: „Promocji Mleka” i „Promocji Mięsa Wołowego” serdecznie dziękujemy za wsparcie finansowe, bez którego tak dobrej imprezy nie można było zorganizować.

Do miłego zobaczenia w 2017 r.

Jan Trela – IZ PIB, Kraków-Balice
Wojciech Rasiński – PFHBiPM,
przedstawicielstwo w Krakowie
Anna Majewska – IZ PIB, Kraków-Balice

Wystawa bydła mlecznego
sfinansowana
z Funduszu Promocji Mleka

Otwarcie Wystawy

Komisarz Wystawy
prof. Jan Trela z IZ PIB

Krowa Tania – czempion PHF, odm. czb, hod. S. Zając z Działu

Jałówka Łuna – czempion, hod. P. Buła z Morawczyny

Krowa Mirthe 4 – czempion, hod. ZD IZ PIB Rudawa

Krowa Warta – super czempion Wystawy, hod. S. Zając z Działu

Dyrektor IZ PIB prof. E. Herbut
i dr A. Majewska z nagrodzonymi
hodowcami

Zaplecze organizacyjno-robocze
Wystawy

Nagrodzeni hodowcy

Spikerzy Wystawy

Owce rasy cakiel

Stoisko koła gospodyń

„Konkurs Młodego Hodowcy”

Uśmiech na twarzy
mgr P. Kowola
świadczy o zadowoleniu
z udanej Wystawy

Fot. w art.: A. Majewska,
W. Rasiński, J. Trela